

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie polityki wielojęzyczności UE (opinia dodatkowa)

(2011/C 48/18)

Sprawozdawca: **An LE NOUAIL MARLIÈRE**

Dnia 14 lipca 2009 r. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny postanowił, zgodnie z art. 29 pkt A) przepisów wykonawczych do regulaminu wewnętrznego, sporządzić opinię dodatkową w sprawie

polityki wielojęzyczności UE.

Sekcja Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Obywatelstwa, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swą opinię 9 lipca 2010 r.

Na 465. sesji plenarnej w dniach 15–16 września 2010 r. (posiedzenie z 15 września) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 145 do 2 – 5 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wprowadzenie

1.1 W ostatnich latach Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny opracował dla instytucji europejskich dwie opinie dotyczące europejskiej strategii w dziedzinie wielojęzyczności:

1) Pierwsza, poświęcona nowej strategii ramowej w sprawie wielojęzyczności, dotyczyła opracowywania nowej strategii przedstawionej przez Komisję w roku 2005 ⁽¹⁾.

2) Druga stanowiła odpowiedź na wniosek komisarza Leonarda Orbana z 4 lutego 2008 r. o przygotowanie opinii rozpoznawczej w związku z pracami Komisji nad komunikatem „Wielojęzyczność: atut dla Europy i wspólne zobowiązanie” ⁽²⁾.

1.2 Polityka wielojęzyczności jest jednym z priorytetów politycznych EKES-u i programu jego kierownictwa na lata 2008–2010, jako że przyczynia się do poprawy konkurencyjności gospodarki, realizacji celów strategii lizbońskiej oraz wzmocnienia integracji europejskiej dzięki dialogowi międzykulturowemu („jedność w różnorodności”).

1.3 Polityka wielojęzyczności określona w 2006 r. jest obecnie na etapie rozwoju i wdrażania. Celem niniejszej opinii dodatkowej jest dokonanie przeglądu osiągniętych postępów oraz działań podjętych przez Komisję, a w szczególności przez Dyрекcję ds. Edukacji i Kultury, jak również uzupełnienie i uaktualnienie zaleceń EKES-u, zwłaszcza tych dotyczących uczenia się przez całe życie, kształcenia dorosłych, zatrudnienia oraz trwałych skutków gospodarczych, kulturowych i społecznych.

⁽¹⁾ COM(2005) 596 z 22 listopada 2005 r. Dz.U. C 324 z 30.12.2006, s. 68.

⁽²⁾ COM(2008) 566 z 18 września 2008 r. Dz.U. C 77 z 31.3.2009, s. 109.

2. Wielojęzyczność w Europie: stan obecny

2.1 21 listopada 2008 r. Rada (ds. Edukacji, Młodzieży i Kultury) przyjęła konkluzje w sprawie propagowania różnorodności kulturowej i dialogu międzykulturowego w stosunkach zewnętrznych Unii i jej państw członkowskich oraz rezolucję w sprawie europejskiej strategii na rzecz wielojęzyczności ⁽³⁾.

2.2 Komisja i Rada uwzględniły szereg zaleceń poczynionych przez EKES:

— promowanie różnorodności zastosowań i różnorodnej oferty edukacyjnej;

— wspieranie międzykulturowości i języków imigrantów;

— upowszechnianie języków europejskich w ramach relacji kulturowych z państwami trzecimi;

— promowanie uczenia się przez całe życie i różnorodności w sferze gospodarczej i w przedsiębiorstwach;

— wspieranie tłumaczeń pisemnych i ustnych.

2.3 Komisja utworzyła dwie platformy konsultacyjne: jedną skupiającą stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające w sektorze edukacji i kultury oraz drugą reprezentującą interesy gospodarcze, w której uczestniczą partnerzy społeczni i uniwersytety ⁽⁴⁾ oraz EKES jako obserwator.

⁽³⁾ Dz.U. C 320 z 16.12.2008, s. 1.

⁽⁴⁾ Platforma biznesu ds. wielojęzyczności.

2.4 Ze swej strony związki zawodowe przygotowały od 2006 r. szereg inicjatyw lub w nich uczestniczyły. Były to działania takie jak konferencje nt. wykorzystywania języków w pracy, uzyskanie orzeczeń sądów w sprawach o przestrzeganie prawa do pracy w swym własnym języku i w sprawach przeciwko dyskryminacji, współpraca na rzecz języka francuskiego (otwarcie frankofońskiego portalu internetowego wspólnie z pracownikami przemysłu lotniczego z Quebecu).

2.5 Komisja wykorzystwała szereg odpowiedzi lokalnych i branżowych organizacji związkowych (8) na swe prośby o konsultacje, ale do 2009 r. ani razu nie skierowała we właściwej formie wniosku o konsultację do Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych (ETUC).

2.6 EKES wziął udział w europejskiej konferencji nt. wielojęzyczności zorganizowanej w Berlinie w czerwcu 2009 r. przez Europejskie Obserwatorium Wielojęzyczności – sieć skupiającą przedsiębiorstwa i uniwersytety. ETUC i partnerzy społeczni z różnych sektorów również uczestniczyli w tej konferencji.

2.7 Na poziomie krajowym można wspomnieć o rocznym sprawozdaniu nt. używania języka francuskiego, przedstawianym parlamentowi przez francuskiego ministra kultury i komunikacji zgodnie z ustawą nr 94-665⁽⁵⁾, która przewiduje dokonywanie analizy sytuacji języka francuskiego w kontekście krajowym oraz obecności języka francuskiego w organizacjach międzynarodowych. W sprawozdaniu za 2009 r. przedstawiono sytuację języka francuskiego w instytucjach UE oraz organizacjach międzynarodowych z siedzibą w Afryce. Omówiono także wykorzystywanie języka francuskiego i wielojęzyczność w sektorze publicznym, świecie pracy i strategiach językowych przedsiębiorstw, życiu społecznym i społeczności naukowej, a także analfabetyzm, integrację imigrantów oraz szkolenie pracowników w różnych segmentach sektora publicznego i prywatnego.

2.8 ETUC zrealizuje projekt dotyczący finansowania badania oceniającego i w związku z tym utworzy grupę roboczą (*task force*) ds. zagadnienia „języki a warunki pracy” w odniesieniu do szeregu aspektów wykorzystywania języka w miejscu pracy:

- zgrupowanie specjalistów wiedzy, profesorów i nauczycieli kształcących dorosłych, a także tłumaczy ustnych i pisemnych oraz naukowców, aby wysunąć wspólne postulaty dotyczące ich potrzeb i interesu ogólnego;
- obrona używania języka narodowego w pracy oraz proporcjonalne i niedyskryminujące przestrzeganie kryteriów dotyczących znajomości języków obcych w miejscu pracy;

⁽⁵⁾ Ustawa z 4 sierpnia 1994 r. w sprawie używania języka francuskiego.

— analiza korzyści gospodarczych przypadających państwom, których język jest najczęściej wykorzystywany na poziomie transnarodowym;

— wzmocnienie uprawnień organów takich jak europejskie rady zakładowe, które obecnie mają do dyspozycji jedynie ok. 20 godzin rocznie na szkolenia językowe;

— zwracanie dużej uwagi na aspekt pewności pracowników i użytkowników co do udostępnionych im środków oraz wymagań pracodawców w zakresie uznawania kwalifikacji, umiejętności językowych oraz związanej z tym wysokości zarobków.

2.9 Komisja (Dyrekcja ds. Edukacji i Kultury) ogłosiła przetarg ograniczony skierowany do uczestników utworzonych przez siebie platform konsultacyjnych, aby:

— wesprzeć projekty dotyczące usług dla przedsiębiorstw;

— sporządzić wykaz szkoleń koniecznych w celu podniesienia umiejętności językowych, wypracowania najlepszych praktyk i konkretnych propozycji;

— rozwijać projekty pozwalające wzmocnić integrację grup znajdujących się w gorszym położeniu, takich jak imigranci, osoby, które przedwcześnie zakończyły naukę szkolną oraz osoby starsze;

— rozpowszechniać metody nauki, modele oparte na nowych technologiach;

— ogólnie nadać konkretny kształt rozwiązaniom przyjętym w strategii Komisji i zaleceniach Rady.

2.10 Można ubolewać nad tym, że wszystkie dokumenty robocze platform konsultacyjnych oraz dokumenty przetargowe dotyczące promowania wielojęzyczności zostały opublikowane tylko w jednym języku. **Zalecenie 1 dla Komisji: Komisja powinna pokazać się jako wzór, wykazać się skutecznością i udowodnić, że realizuje swą strategię ochrony i promowania wielojęzyczności, wobec większej grupy obywateli w ten sposób, że uszanuje podstawowe prawa uczestników utworzonych przez siebie platform konsultacyjnych złożonych z przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego lub partnerów społecznych, tzn. umożliwi im pracę w ramach debat oraz nad dokumentami w ich języku bądź w jednym z języków Unii⁽⁶⁾ i w tym celu wykorzysta przynajmniej trzy lub cztery języki pośrednie, uwzględniając przynajmniej jeden język spośród języków państw, które przystąpiły do UE w latach 2004 i 2007.**

⁽⁶⁾ Art. 22 Karty praw podstawowych: „Unia szanuje różnicowanie kulturalne, religijne i językowe”.

2.11 Komisja opublikowała także w 2010 r. przewodnik dotyczący programu „Uczenie się przez całe życie” (7), którego siódmy cel szczegółowy dotyczy promowania nauki języków i różnorodności językowej. Program ten obejmuje cztery programy sektorowe: COMENIUS dotyczący edukacji szkolnej, ERASMUS dotyczący szkolnictwa wyższego, LEONARDO DA VINCI dotyczący szkolenia i kształcenia zawodowego oraz GRUNDTVIG dotyczący edukacji dorosłych, z szeregiem elementów międzysektorowych, wśród których drugie kluczowe działanie dotyczy języków. Program jest otwarty nie tylko dla państw członkowskich UE, ale także dla państw EOG, Turcji, krajów i terytoriów zamorskich, Republiki Chorwacji i Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii w ramach działań związanych z etapem środków przygotowawczych, a także dla państw trzecich objętych europejską polityką sąsiedztwa lub którym przypisuje się szczególnie priorytet w kontekście rozwoju strategicznej polityki dialogu w zakresie kształcenia i szkolenia lub wielojęzyczności. Komitet przywiązuje dużą wagę do zintegrowanych europejskich ram odniesienia na rzecz zapewniania jakości w kształceniu i szkoleniu zawodowym przez całe życie i wzywa organizacje społeczeństwa obywatelskiego do zagładania do dostępnej pierwszej części przewodnika. Z zainteresowaniem oczekuje jego drugiej części, aby dowiedzieć się, jak dużo miejsca i środków finansowych przeznaczono na wielojęzyczność. **Zalecenie 2:** Komitet po raz kolejny zwraca uwagę Komisji na to, że **pomimo pewnych usprawnień w porównaniu z wcześniejszymi programami, wprowadzenie wizji globalnej ułatwiłoby zrozumienie przewodnika dotyczącego dostępu do programów i procedur.** Są one nadal skomplikowane i nie sprzyjają udziałowi podmiotów, które dysponują najmniejszymi zasobami na przygotowania proceduralne, a które, niezależnie od ich wielkości i zdolności administracyjnych, mogą być interesujące dla docelowych beneficjentów pod względem doświadczenia czy innowacji. Niektóre publiczne instytucje edukacyjne także krytykują ograniczenia w zakresie procedur czy organizacji, słabo dostosowanych do niedostatecznych zasobów administracyjnych, z którymi mają do czynienia, oraz niewystarczającą wysokość kwot, które mogą być w ramach programów przeznaczone na kształcenie młodych tłumaczy ustnych (mobilność, zanurzenie w języku) czy ich nauczycieli.

2.12 W sprawozdaniu rocznym Trybunału Obrachunkowego za rok budżetowy 2008 (8) przedstawiono podsumowanie dotyczące 1060 mln EUR przeznaczonych w ramach europejskich funduszy na edukację i kulturę, łącznie z wielojęzycznością, w ramach zarządzania scentralizowanego (agencja europejska) i zdecentralizowanego (agencje krajowe). W sprawozdaniu jest również mowa o przeprowadzonych różnorodnych kontrolach bezpośrednich i wtórnych z uwagi na dużą liczbę podmiotów będących bezpośrednimi beneficjentami – jednak bez podawania szczegółowych informacji o sumach przeznaczonych na wielojęzyczność. Nie jest zatem łatwe, o ile w ogóle możliwe, dowiedzenie się, jakie części środków europejskich i krajowych oraz ogólnie jakie zasoby finansowe przeznaczono na różne aspekty europejskiej strategii wielojęzyczności. **W związku z tym nie można dokonać oceny strategii ani ex ante, ani a posteriori i jest to wada, której naprawienie Komisja**

mogłaby teraz przewidzieć. Zalecenie 3: sporządzenie jasnego obrazu sytuacji w zakresie poziomu środków własnych przeznaczonych na wielojęzyczność, zarówno zaplanowanych w budżecie, jak i faktycznie wydanych, zapewnionych przez UE i państwa członkowskie.

3. Polityka EKES -u i wielojęzyczność w Komitecie

3.1 EKES i KR posiadają w ramach Służb Wspólnych własne służby tłumaczeń pisemnych (przy czym 4–6 % dokumentów zleczanych jest na zewnątrz) i korzystają z międzyinstytucjonalnych służb Komisji w zakresie tłumaczeń ustnych (SCIC). Te ostatnie korzystają w 49–52 % przypadków z usług tłumaczy pracujących na własny rachunek (którzy nie są urzędnikami), aby dostosować się do sezonowych zmian i wahań zapotrzebowania na tłumaczenia zgłaszanego przez poszczególne instytucje.

3.2 Zarówno EKES, jak i KR podpisały umowę o gwarantowanym poziomie usług (Service Level Agreement, SLA), która określa warunki udostępniania usług tłumaczy ustnych przez SCIC, kryteria wystawiania faktur za te usługi oraz zakres odpowiedzialności obu stron. Warunki pracy i wynagrodzenia tłumaczy ustnych pracujących na własny rachunek reguluje konwencja międzyinstytucjonalna wynegocjowana między instytucjami europejskimi a AIIC (Międzynarodowym Stowarzyszeniem Tłumaczy Konferencyjnych).

3.3 Służby Wspólne obu komitetów, aby móc sprostać zapotrzebowaniu na tłumaczenia w związku z nowymi 11 językami urzędowymi (462 możliwe kombinacje), wprowadziły system języków pośrednich (9) po rozszerzeniach z 2004 i 2007 r. Ponadto 25 maja 2010 r. sekretarze generalni komitetów przyjęli kodeks postępowania w zakresie tłumaczeń pisemnych, który określa priorytetowość i terminy tłumaczeń z uwzględnieniem specyficznego charakteru dokumentów wydawanych przez zgromadzenia i administracje obu instytucji.

3.4 Służby językowe, chcąc wzmocnić współpracę w kwestiach językowych w ramach samych służb i z członkami komitetów, sporządziły broszurę informacyjną dla członków i sprawozdawców. W broszurze tej przypomina się o istnieniu dostosowanych do indywidualnych potrzeb usług językowych polegających na pomocy sprawozdawcy w redagowaniu oryginalnej wersji dokumentu, zwłaszcza gdy dokument nie jest opracowywany w języku ojczystym sprawozdawcy. To rozwiązanie oraz możliwość oddania dokumentów do korekty językowej przed wysłaniem ich do tłumaczenia pozwala poprawić jakość dokumentów i warunki pracy tłumaczy, a także skrócić terminy.

(7) http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm – program „Uczenie się przez całe życie”.

(8) Dz.U. C 269 z 10.11.2009.

(9) 2009-106 z 23 listopada 2009 r.

3.5 Ta ulepszona współpraca z myślą o poprawie jakości usług oraz warunków pracy sprawozdawców, członków i tłumaczy powinna w średnim okresie **objąć udział członków w grupie kontaktowej skupiającej członków lub ich przedstawicieli, dodatkowo do już istniejących kontaktów między działami tłumaczeniowymi, administracją i sekretariatami generalnymi, w celu prowadzenia ogólnych, koniecznych, przejrzystych i bardziej długofalowych rozważań nad własną polityką językową Komitetu, z uwzględnieniem aspektów jakościowych i ilościowych (zalecenie 4).**

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Konsultacje z AIIC (Międzynarodowym Stowarzyszeniem Tłumaczy Konferencyjnych) i Union Syndicale (Związkiem Zawodowym Urzędników Europejskich) pokazały, że oprócz obrony interesów pracowników i osób samozatrudnionych w przypadku problemów dotyczących liczby personelu, godzin pracy czy fizycznych warunków pracy (miejsca pracy i kabin) organizacje te zajmują się także regulacją zawodu. Zgodnie z porozumieniami wynegocjowanymi z instytucjami europejskimi, tłumacze ustni i pisemni mają takie same prawa i są traktowani w ten sam sposób jak urzędnicy wykonujący analogiczne zadania, z tym wyjątkiem, że tłumacze samozatrudnieni mają zapewnioną tę równość tylko w odniesieniu do dni pracy i podróży służbowej, co w praktyce oznacza występowanie różnic. Niemniej jednak porozumienia określają także standard jakości świadczonych usług i tłumacze ustni będący członkami AIIC mają w zwyczaju negocjowanie warunków dla całego zespołu, jeśli tłumacze zatrudniani przez instytucję na potrzeby danego wydarzenia są członkami stowarzyszenia. Do chwili obecnej instytucje europejskie, w swej funkcji wzoru do naśladowania, odgrywały pozytywną rolę uzupełniając działania AIIC w zakresie standardów socjalnych i zawodowych obowiązujących w tym zawodzie.

4.2 Okazuje się, że z uwagi na zróżnicowanie popytu pojawiły się pewne praktyki, w związku z którymi niektórzy klienci mają tendencję do zwracania mniejszej uwagi na akredytację i jakość, a nawet do akceptowania ofert typu „kabina tłumaczeniowa z obsadą”, w których dostawca wypożycza sprzęt (kabinę i nagłośnienie) oraz zapewnia usługi tłumaczy w ramach jednej faktury, co ma dwojaki skutek:

- z jednej strony nielegalne udostępnianie pracowników i nielegalne pobieranie prowizji (firma nie jest zarejestrowana jako agencja pracy tymczasowej i nie ma prawa pobierać prowizji od wynagrodzeń ani zgodnie z prawem europejskim, ani zgodnie z konwencjami międzynarodowymi),
- z drugiej strony brak kontroli nad jakością świadczonych usług, które świadczone są pod szyldem europejskim, co daje mylnie do zrozumienia, że chodzi o usługi tłumaczy akredytowanych przez instytucje.

4.3 Jeżeli chodzi o instytucje, AIIC zwróciła uwagę Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Ustnych na ogłaszane niekiedy przez dyrekcje generalne przetargi na usługi konferencyjne obejmujące

usługi tłumaczeniowe, które są niezgodne z postanowieniami konwencji. Po skonsultowaniu się ze Służbą Prawną, DG ds. Tłumaczeń Ustnych powiadomiła pozostałe dyrekcje generalne Komisji o tym fakcie.

4.4 Zawód tłumacza ustnego nie jest regulowany. W związku z tym AIIC stwierdziła, że ze względu na zróżnicowanie popytu (przedsiębiorstwa, sektor społeczny itd.) konieczne może się okazać **rozważenie promowania tego zawodu poprzez określenie jasnych kryteriów korzystania z tytułu tłumacza ustnego (dyplom ukończenia studiów uniwersyteckich, kryteria zawodowe, doświadczenie itd.) w celu zapobieżenia negatywnym skutkom dla całego zawodu tłumacza ustnego i ochrony użytkowników czy klientów przez nadużyciami (wysokie faktury za usługi jakości niższej niż obiecywana). Komisja mogłaby w tym celu przeprowadzić ogólnoeuropejskie konsultacje z partnerami społecznymi (zalecenie 5).** Ponadto wszyscy pytani pracownicy instytucji i osoby samozatrudnione – tłumacze ustni i pisemni – zgodnie mówią o konieczności promowania pozytywnego i atrakcyjnego wizerunku tych dwóch zawodów, aby umożliwić wymianę personelu w średnim i długim okresie.

4.5 Parlament Europejski posiada własne służby tłumaczeń ustnych i pisemnych oraz kodeks postępowania⁽¹⁰⁾, korzysta również z usług tłumaczy pracujących na własny rachunek w odniesieniu do 40 % swego zapotrzebowania, a w 2010 r. jego środki przeznaczone na tłumaczenia wynoszą 22 mln EUR.

4.6 Europejski Trybunał Obrachunkowy wydał w odniesieniu do systemu językowego instytucji dwa sprawozdania specjalne⁽¹¹⁾ dotyczące wydatków na tłumaczenia ustne (RS 5/2005) i pisemne (RS 9/2006) PE, Komisji i Rady.

5. System językowy i różnorodność kulturowa po traktacie lizbońskim

5.1 Poza kwestią liczby języków oraz aspektami językowymi dotyczącymi przekazywania parlamentom narodowym projektu aktu ustawodawczego (protokół nr 1 art. 4) traktat lizboński nie wprowadził znaczących zmian w systemie językowym UE, lecz potwierdził dążenie do poszanowania europejskiej różnorodności kulturowej i językowej⁽¹²⁾.

5.2 System językowy instytucji Unii określa Rada, stanowiąc jednomyślnie w drodze rozporządzeń, bez uszczerbku dla postanowień Statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (art. 342 TFUE, dawny art. 290 TWE). System językowy Trybunału określa również Rada, stanowiąc jednomyślnie w drodze rozporządzeń (protokół nr 3, art. 64). Art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (dawny art. 2 TUE) stanowi między innymi, że Unia „szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową oraz czuwa nad ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego Europy”.

⁽¹⁰⁾ PE 413.599/BUR z 18 listopada 2008 r.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 291 z 23.11.2005 i Dz.U. C 284 z 21.11.2006.

⁽¹²⁾ Zob. również PE 431.591.0 „Badanie na temat polityki strukturalnej i spójności po traktacie lizbońskim” z 15 lutego 2010 r.

5.3 Art. 55 Traktatu o Unii Europejskiej (dawny art. 53 TUE) określa języki, w których został sporządzony i na które został przetłumaczony traktat. Deklaracja nr 16 dołączona do art. 55 ust. 2 TUE stanowi, że „Konferencja uważa, że możliwość sporządzenia tłumaczeń urzędowych Traktatów na języki, o których mowa w artykule 55 ustęp 2⁽¹³⁾, przyczynia się do realizacji celu określonego w artykule 3 ustęp 3 akapit czwarty, który przewiduje, że Unia szanuje swoją bogatą różnorodność kulturową i językową. W tym kontekście Konferencja potwierdza przywiązanie Unii do różnorodności kulturowej Europy oraz podkreśla, że będzie nadal poświęcać szczególną uwagę tym i innym językom”.

5.4 Rozdział dotyczący niedyskryminacji i obywatelstwa Unii (druga część TFUE) stanowi, że obywatele Unii mają prawo do zwracania się do instytucji i organów doradczych Unii w jednym z języków traktatów oraz otrzymywania odpowiedzi w tym samym języku (art. 20 TFUE, dawny art. 17 TWE).

5.5 Tytuł XII dotyczący edukacji, kształcenia zawodowego, młodzieży i sportu stanowi, że „Unia przyczynia się do rozwoju edukacji o wysokiej jakości, poprzez zachęcanie do współpracy między Państwami Członkowskimi oraz, jeśli jest to niezbędne, poprzez wspieranie i uzupełnianie ich działalności, w pełni szanując odpowiedzialność Państw Członkowskich za treść nauczania i organizację systemów edukacyjnych, jak również ich różnorodność kulturową i językową” (art. 165 TFUE, dawny art. 149 TWE).

5.6 W odniesieniu do wspólnej polityki handlowej art. 207 TFUE ust. 4 (dawny art. 133 TWE) stanowi, że: „Rada stanowi jednomyślnie także przy rokowaniach i zawieraniu umów: a) w dziedzinie handlu usługami w zakresie kultury i audiowizualnymi, jeżeli umowy te mogłyby zagrozić różnorodności kulturowej i językowej Unii”.

5.7 Karta praw podstawowych zalicza język do powodów dyskryminacji i zakazuje „wszelkiej dyskryminacji w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną” (art. 21), a także w art. 22 przypomina, że „Unia szanuje różnorodność kulturową, religijną i językową”.

5.8 W tym względzie EKES powinien również dać pierwszeństwo treści przed formą i przed wprowadzeniem jakiegokolwiek zmiany na stronie internetowej upewnić się, że wszystkie strony i dokumenty są już dostępne i przetłumaczone na języki europejskie. Środki przeznaczone na zmianę prezentacji mogą być dzielone wspólnie ze służbami językowymi, których zadaniem w większym stopniu niż innych działów jest komunikacja (zalecenie 6).

Bruksela, 15 września 2010 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI

⁽¹³⁾ To znaczy: »wszystkie inne języki określone przez Państwa Członkowskie, które zgodnie z ich porządkiem konstytucyjnym mają status języków urzędowych na całym ich terytorium lub jego części«.